Kontrollkäik Tallinna Vanglasse

Asi nr 7-7/071234

(1) Õiguskantsleri nõunikud viisid läbi 10.08.2007 omaalgatusliku kontrollkäigu Tallinna Vanglasse.

Tallinna Vangla on Justiitsministeeriumi haldusalas olev kinnipidamisasutus, kus viibivad mees- ja naissoost vahialused ning meessoost süüdimõistetud. 2007. a augustis oli Tallinna Vanglas 997 kinnipeetavat, neist 628 vahistatut.

- (2) Õiguskantsleri nõunikud kontrollisid, kas kinnipidamistingimused vastasid kambri temperatuuri ning õhuringluse osas õigusaktides sätestatud nõuetele. Kontrollkäik oli ajendatud kontrollkäigu toimumise hetkel valitsenud kõrgest õhutemperatuurist.
- (3) Kontrollkäigu raames kontrollisid õiguskantsleri nõunikud nelja erineval eelvangistushoone korrusel paiknevat kambrit ning vestlesid kinni peetavate isikutega.

Tallinna Vangla direktori kinnitusel on vangla ventilatsioon ehitatud sellise arvestusega, et see tagab rahuldava õhutemperatuuri ja -ringluse neljale isikule kambris.

Kontrollimisel selgus, et kõik külastatud kambrid olid varustatud lisaventilaatoriga ning kinnipeetavad kinnitasid, et võimalusel avavad vanglaametnikud kambriuste toiduluuke õhuringluse parandamiseks. Sellest hoolimata selgus kambrites viibides, et õhutemperatuur oli lubamatult kõrge. Samuti oli õhuringlus peaaegu olematu. Erandina saab tuua ühe kontrollitud kambri, kus viibis ainult üks kinni peetav isik. Nimetatud kambris oli õhutemperatuur ja ringlus rahuldaval tasemel.

VangS § 45 lg 1 sätestab, et kinnipeetava kamber peab vastama ehitusseaduse alusel eluruumidele kehtestatud üldistele nõuetele. EhS § 3 lg 7 sätestab, et ehitise soojustus ning kütte-, jahutus- ja ventilatsioonisüsteemid peavad tagama ehitises tarbitava energiahulga vastavuse ehitise asukoha klimaatilistele tingimustele ning ehitise kasutamise otstarbele.

Justiitsministeeriumi ja AS Riigi Kinnisvara vahel on sõlmitud üürileping, mille kohaselt lasub AS-l Riigi Kinnisvara kohustus hooldada Tallinna Vangla ventilatsioonisüsteeme. Tallinna Vangla majandusosakonna juhatajalt saadud Tallinna Vangla ja AS Riigi Kinnisvara kirjavahetusest¹ nähtub, et vangla on juhtinud AS Riigi Kinnisvara tähelepanu kambrites valitsevale puudulikule õhuringlusele ja kõrgele temperatuurile suvisel perioodil.

- (4) Õiguskantsler tegi kontrollkäigu tulemusena Tallinna Vanglale järgmised ettepanekud ja soovitused:
 - arvestada kinni peetavate isikute paigutamisel eelvangistushoone kambritesse fakti, et kambrid on projekteeritud neljale isikule ning mitte paigutada ühte kambrisse rohkem isikuid;
 - vajadusel taotleda Justiitsministeeriumilt eelvangistushoones viibivate vahistatute ümberpaigutamist Tartu Vanglasse;
 - võimalusel paigutada kambritesse lisa ventilaatoreid;

¹ Tallinna Vangla 20.04.2007 kiri nr 4-4/9529 ja AS Riigi Kinnisvara 07.05.2007 kiri nr 200103/209.

- koostöös AS-ga Riigi Kinnisvara leida võimalusi Tallinna Vangla ventilatsioonisüsteemi uuendamiseks ja reaalsetele vajadustega vastavusse viimiseks.

Oma vastuses õiguskantsleri soovitustele märkis Tallinna Vangla direktor, et vangla hoonete kasutusse võtmisel tehti AS Variax poolt ventilatsioonisüsteemide katsetused. AS Variax kinnitas vanglale, et ventilatsioonisüsteemid on montaažifirma poolt ehitatud vastavalt projektile, kasutades selleks ettenähtud seadmeid ja materjale või nende analooge. Vangla direktori andmetel nähtus katsetulemustest, et tagatud on ruumides projektis ettenähtud õhuvahetus (lubatud kõikumisega 20% piires). Olenemata sellest on kambrite kõrge temperatuur vangla direktori hinnangul mõjutatav kõrgest välisõhu temperatuurist.

Tallinna Vangla on direktori sõnul astunud samme olukorra leevendamiseks. AS Riigi Kinnisvara poole pöördumiste tulemusena on viimane korrastanud hooldustööna ventilatsioonitorustikud, reguleerinud süsteeme, suurendanud õhuvoolu kiirust jne. Teemana on käsitletud veel ventilatsiooni tagava süsteemi modifitseerimist 2007. a oktoobri jooksul, mille tulemusena tekib suurenenud õhu juurdevool võimsama mootori paigaldamise abil. Vangla püüab omalt poolt vähendada ka kinnipeetavate arvu kambrites.

Lisaks püüab Tallinna Vangla koostöös AS-ga Riigi Kinnisavara, arvestades viimase võimalusi, leevendada kambrite sisekliima olukorda paaril järgneval suveperioodil.